

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

41232

การสอนเสริมครั้งที่ **1**

เอกสารสอดแทรกฉบับชุดวิชา

กฎหมายอาญา 2

: ภาคความผิด

CRIMINAL LAW II: OFFENSES

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา กฎหมายอาญา 2 การสอนเสริมครั้งที่ 1

จัดทำเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา

สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์โดย : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 26 ภาค 2/2552 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 1

การสอนเสริมชุดวิชา 41232 กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด

หน่วยที่สอนเสริม

- หน่วยที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง
- หน่วยที่ 3 ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม
- หน่วยที่ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา ความสงบสุขของประชาชน การก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน และการค้า
- หน่วยที่ 5 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง
- หน่วยที่ 6 ความผิดต่อชีวิต
- หน่วยที่ 7 ความผิดต่อร่างกาย

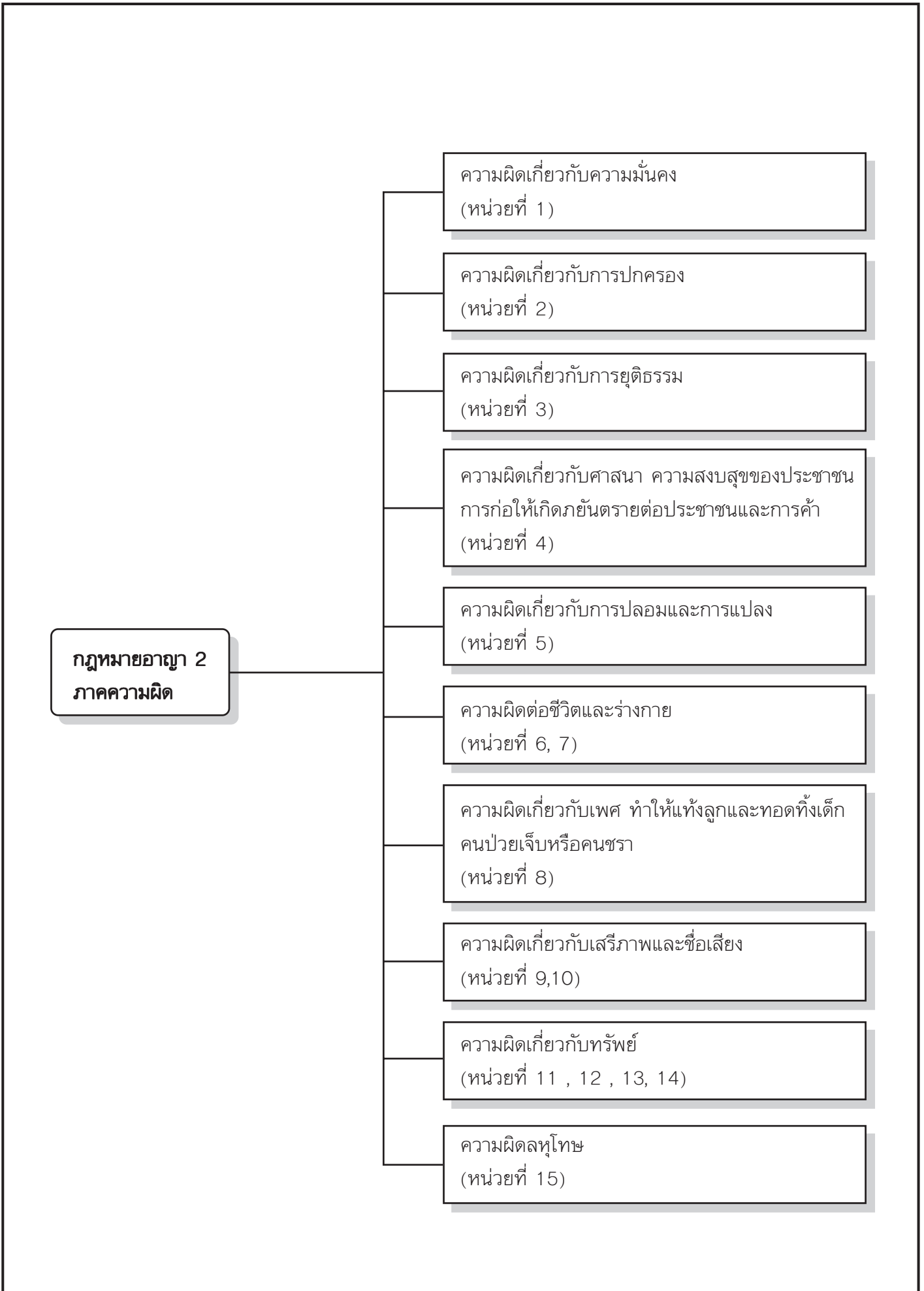
เรื่องที่สอนเสริม

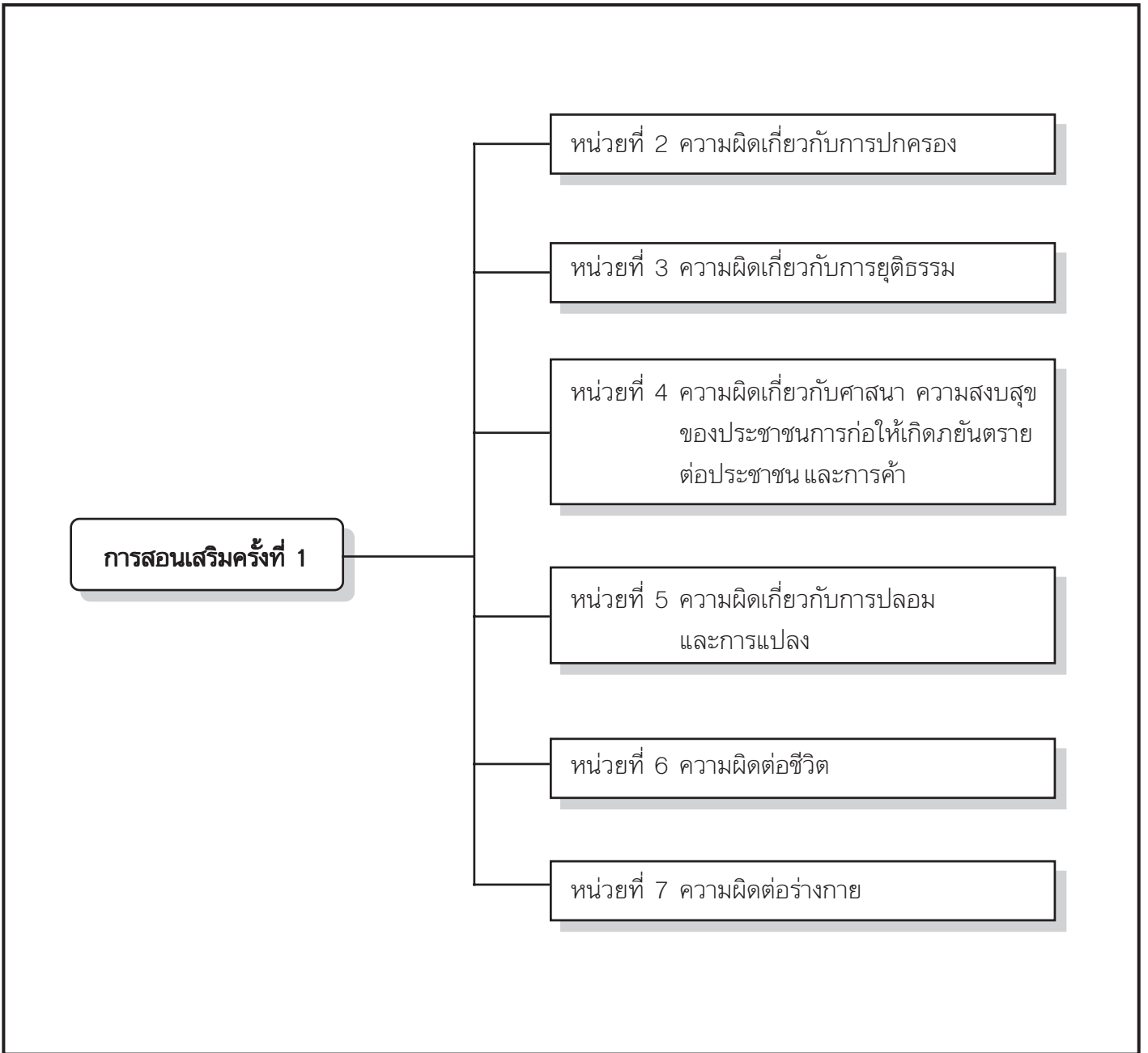
1. ความหมายของเจ้าพนักงาน ความผิดที่กระทำต่อเจ้าพนักงาน และความผิดที่เจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำ
2. ความหมายของเจ้าพนักงานในการยุติธรรม การให้สินบน แจ้งความเท็จ ฟ้องเท็จ เบิกความเท็จ ช่วยผู้กระทำหลบหนีที่คุมขัง ทำให้ผู้อื่นหลุดพ้นที่คุมขัง ให้ที่พำนักแก่ผู้หลบหนี ทำให้ผู้ถูกคุมขังหลุดพ้นการคุมขัง
3. ความผิดฐานเป็นอั้งยี่ ซ่องโจร มั่วสุมทำให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง วางเพลิงเผาทรัพย์ ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท การปลอมปนอาหาร และเจือของมีพิษในอาหารหรือน้ำ
4. การปลอมและแปลงเงินตรา ปลอมเอกสารทั่วไป ปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ปลอมหนังสือเดินทาง
5. การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ไม่เจตนาและโดยประมาท กระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณให้บุคคลฆ่าตนเอง ช่วยหรือยุยงให้บุคคลฆ่าตนเอง ชุมนมต่อสู้เป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดตาย
6. การทำร้ายร่างกายผู้อื่นและการทำร้ายร่างกายเป็นอันตรายสาหัสที่กระทำโดยเจตนาและโดยประมาท ชุมนมต่อสู้เป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลได้รับอันตรายสาหัส

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม

1. มีความเข้าใจองค์ประกอบความผิดต่างๆ ที่สอนเสริมได้ดีขึ้น
2. สามารถวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความผิดที่สอนเสริมได้

หน่วยที่ 2
ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง
(เรื่องที่สอนเสริม)

ความหมายของ “เจ้าพนักงาน”

ดูหมิ่นเจ้าพนักงาน
(มาตรา 136)

แจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน
(มาตรา 137)

ต่อสู้อัดขวางเจ้าพนักงาน
(มาตรา 138)

ข่มขืนใจเจ้าพนักงาน
(มาตรา 139)

เรียกรัทธิพลินเพื่อลู่ใจเจ้าพนักงาน
(มาตรา 143)

ให้สินบนเจ้าพนักงาน
(มาตรา 144)

เจ้าพนักงานยกยอก
(มาตรา 147)

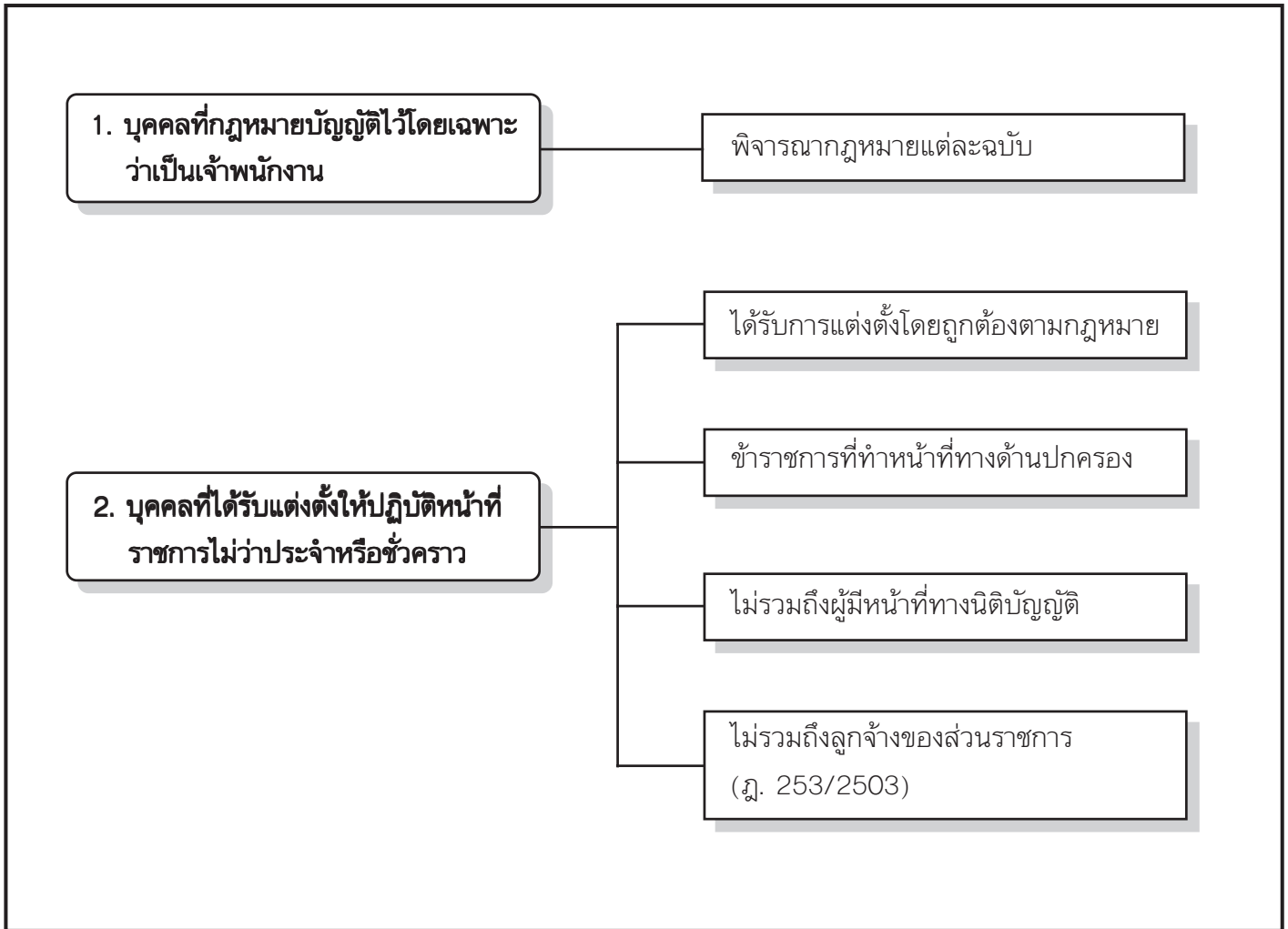
เจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ
(มาตรา 148)

เจ้าพนักงานรับสินบน
(มาตรา 149)

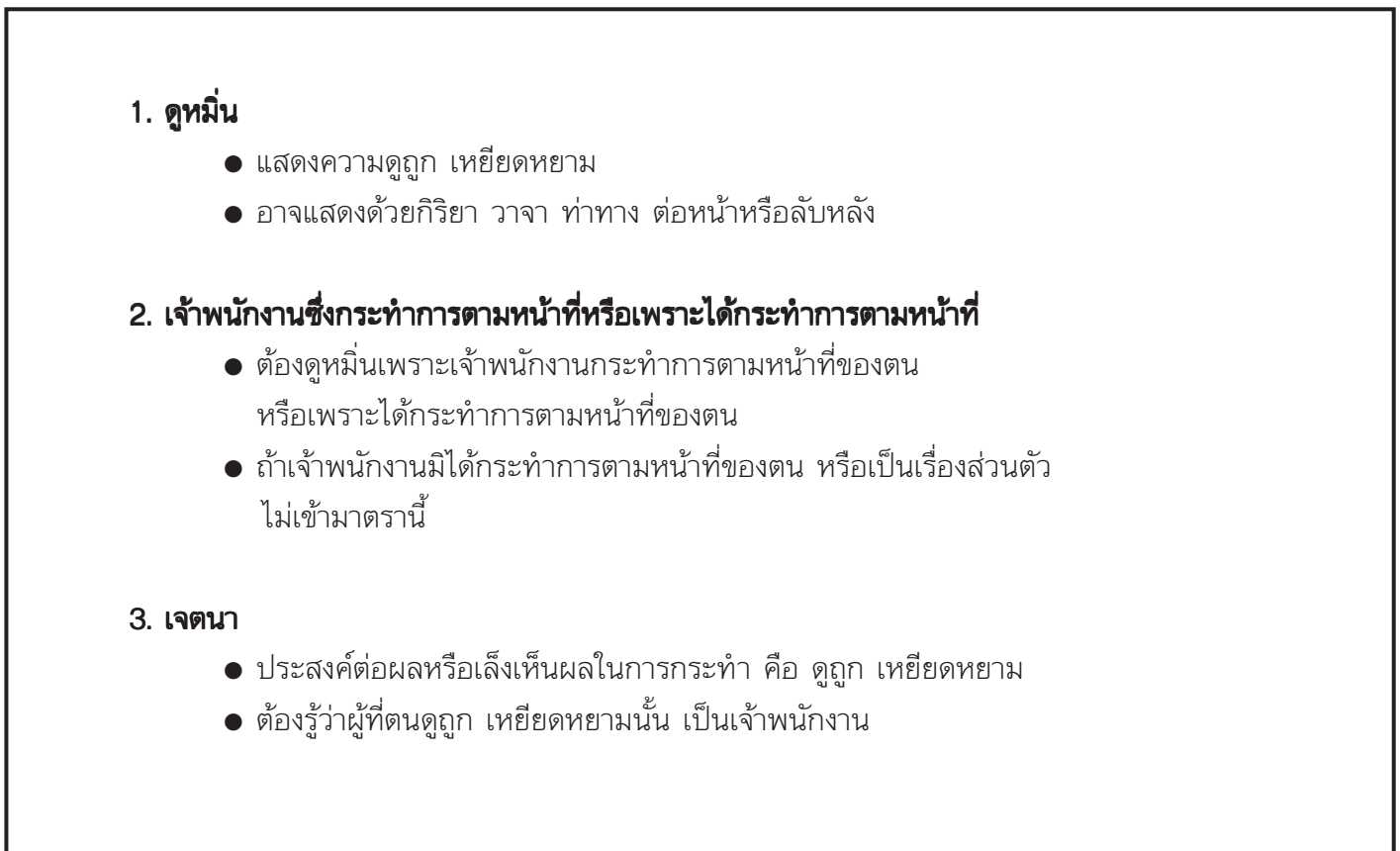
เจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต
(มาตรา 151)

เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
โดยมิชอบหรือโดยทุจริต (มาตรา 157)

ไต่ถาม # 1.4 เจ้าพนักงาน

ไต่ถาม # 1.5 ดูหมิ่นเจ้าพนักงาน (มาตรา 136)

1. ต่อสู้หรือขัดขวาง

- ต่อสู้ คือ กระทำการใดๆ อันเป็นการขัดขืนหรือโต้แย้งอำนาจเจ้าพนักงาน แต่ไม่ถึงกับทำร้าย ถ้าทำร้ายผิดหนักขึ้น
- ต้องเป็นการกระทำที่แสดงออกมา ไม่ใช่ในใจเฉย
- ขัดขวาง คือ กระทำให้เกิดอุปสรรคหรือยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานทำให้การปฏิบัติหน้าที่ลำบากขึ้น

2. เจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่

- ผู้ที่ต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมาย คือ ต้องมีกฎหมายบัญญัติให้ผู้นั้นมีหน้าที่ต้องช่วยเจ้าพนักงาน
- เจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงาน ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะต่อสู้หรือขัดขวาง
- ต้องรู้ด้วยว่า ผู้ที่ตนต่อสู้ขัดขวางเป็นเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมาย

ไสตท์ศน์ # 1.8 ชมชื่นใจเจ้าพนักงาน (มาตรา 139)

1. ชมชื่นใจโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย

- ชมชื่นใจ คือ การบังคับที่กระทำต่อจิตใจของผู้อื่นเพื่อให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้ชมชื่นใจต้องการ
- ต้องกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย

2. เจ้าพนักงาน

- ผู้ถูกชมชื่นใจจะต้องเป็นเจ้าพนักงาน ถ้าในขณะที่ทำการชมชื่นใจ ปรากฏว่าผู้นั้นไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานก็ไม่มีคามผิดตามมาตรานี้

3. ให้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยหน้าที่หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่

- การชมชื่นใจดังกล่าวจะต้องมีผลเกิดขึ้นคือทำให้เจ้าพนักงานปฏิบัติการอันมิชอบด้วยหน้าที่ เช่น บังคับให้ตำรวจจับกุมผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิด
- หรือทำให้เจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ เช่น ตำรวจจับกุมคนร้ายก็ขู่บังคับให้ปล่อย
- หากการชมชื่นใจไม่ก่อให้เกิดผลก็เป็นการพยายามกระทำความผิด

4. เจตนา

- ผู้กระทำจะต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด
- คือ ต้องรู้ว่าผู้ที่ตนชมชื่นใจนั้นเป็นเจ้าพนักงาน
- ถ้าไม่รู้ข้อเท็จจริงก็อาจเป็นความผิดต่อเสรีภาพ

1. เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

- เรียก คือ เรียกร้องให้ผู้อื่นให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ เพียงเรียกก็ผิดสำเร็จ
- รับ คือ รับเอาที่ผู้อื่นเสนอให้ หรือรับเอาตามที่ตนเองเรียก
- ยอมจะรับ คือ ยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้อื่นเสนอให้ แต่ยังไม่ได้รับ
- ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ประโยชน์อื่นใดคือสิ่งที่ไม่ใช่ทรัพย์สินแต่เป็นคุณแก่ผู้รับ

2. สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

- ผู้อื่นจะเป็นใครก็ได้ ขณะเรียกจะตั้งใจเอาไปให้ผู้อื่นจริงหรือไม่ ไม่สำคัญ

3. เป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล

- ต้องเป็นการกระทำเพื่อตอบแทนการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจบุคคลที่ระบุไว้

4. โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน

- การจะจูงใจหรือได้จูงใจเจ้าพนักงาน ฯลฯ จะต้องกระทำโดยวิธีที่กำหนดคือ
 1. โดยวิธีอันทุจริต
 2. โดยวิธีอันผิดกฎหมาย
 3. โดยอิทธิพลของตน

5. ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด

- ให้กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลใด คือให้ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ถูกไม่ควรหรือปฏิบัติโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่
- ให้ไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลใด คือจะจูงใจหรือได้จูงใจให้ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ถูกที่ควร

6. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลในการเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
- ต้องรู้ด้วยว่าเขาได้ให้เป็นการตอบแทนในการที่ตนจะจูงใจหรือได้จูงใจเจ้าพนักงาน

1. ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้

- ให้ คือ ยกกรรมสิทธิ์หรือประโยชน์ใดๆ ให้
- ขอให้ คือ เสนอจะยกกรรมสิทธิ์หรือประโยชน์ใดๆ ให้
- รับว่าจะให้ เป็นคำมั่นว่าจะยกกรรมสิทธิ์หรือประโยชน์ใดๆ ให้ในอนาคต

2. ททรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

- ททรัพย์สิน คือ วัตถุหรือไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้
- ประโยชน์ คือ บริการอื่นใดนอกจากทรัพย์สินจะเป็นประโยชน์ใดๆ ก็ได้

3. แก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล

- จำกัดเฉพาะผู้ที่อยู่ในตำแหน่งเหล่านั้นเท่านั้น
- ต้องกระทำผิดในขณะที่บุคคลเหล่านั้นอยู่ในตำแหน่ง

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้สินบน
- ต้องรู้ด้วยว่า ผู้ที่ตนจะให้สินบนนั้นเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล

5. เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

- เป็นเจตนาพิเศษหรือความมุ่งหมายในการกระทำ
- สาละสำคัญของเจตนาพิเศษ คือ การอันมิชอบด้วยหน้าที่
- ต้องเป็นการอันมิชอบด้วยหน้าที่ของเจ้าพนักงานหรือสมาชิกนั้นๆ ถ้ามิใช่หน้าที่หรือพ้นหน้าที่แล้ว ก็ไม่ผิด
- ถ้าเจตนาพิเศษเพื่อการอันมิชอบด้วยหน้าที่ ก็ไม่ผิด

1. เจ้าพนักงาน

- เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว ผู้กระทำผิดต้องมีฐานะนี้
- หากมิใช่เจ้าพนักงานก็ไม่ผิดมาตรานี้ แต่ผิดยกยอกธรรมดา

2. มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์

- เจ้าพนักงานนั้นจะต้องมีหน้าที่ตามที่ระบุไว้
- อาจเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย หรือโดยคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

3. เบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือของผู้อื่น หรือยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้น

- เป็นลักษณะของการกระทำอันเป็นความผิด
- เบียดบังเป็นของตนหรือของผู้อื่นก็ได้
- ยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้น
- ต้องกระทำในหน้าที่ราชการ หากเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ผิดมาตรานี้ แต่ผิดยกยอกธรรมดา

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะเอาหรือให้ผู้อื่นเอาทรัพย์
- ต้องรู้ว่าทรัพย์นั้นเป็นของราชการด้วย

5. โดยทุจริต

- เป็นเจตนาพิเศษในการกระทำ
- มุ่งหมายแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
- หากไม่มีเจตนาทุจริตก็ไม่ผิด

โสตทัศน # 1.12 **เจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ (มาตรา 148)****1. เจ้าพนักงาน**

- เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว ผู้กระทำผิดต้องมีฐานะนี้

2. ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ

- ต้องเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งของเจ้าพนักงานผู้นั้น
- ต้องใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้ไปในทางที่ผิดหรือแกล้างผู้อื่น

3. ช่มชู้ใจหรือจงใจผู้อื่น

- ช่มชู้ใจ คือ บังคับให้เขากระทำโดยเขาไม่สมัครใจ
- จงใจ คือ โน้มน้าวหรือชักนำไปให้เขากระทำ

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะใช้อำนาจโดยมิชอบช่มชู้ใจหรือจงใจผู้อื่น

5. เพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือทามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

- เป็นเจตนาพิเศษในการกระทำ
- เพียงแต่มีความมุ่งหมายเช่นนี้ก็ผิดสำเร็จ จะเกิดผลขึ้นตามความมุ่งหมายหรือไม่ ไม่สำคัญ

โสตทัศน # 1.14 เจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต (มาตรา 151)**1. เจ้าพนักงาน**

- คุณสมบัติเฉพาะของผู้กระทำผิด

2. มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สิน

- ต้องเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่ดังกล่าวนี้

3. ใช้อำนาจในตำแหน่งอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาล หรือเจ้าของทรัพย์สิน

- ต้องเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในตำแหน่ง
- จะกระทำ (ใช้อำนาจ) ด้วยวิธีใดก็ได้ แต่ไม่ใช่เบียดบังทรัพย์สิน
- ต้องก่อให้เกิดผล คือความเสียหายแก่รัฐ เทศบาล หรือเจ้าของทรัพย์สิน
- หากยังไม่เกิดความเสียหาย ก็เป็นพยายามกระทำผิด
- ปัจจุบันสุขาภิบาลยกเลิกไปแล้ว

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะให้เกิดความเสียหาย

5. โดยทุจริต

- มุ่งหมายแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

สไลด์ทัศน์ # 1.15 เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ (มาตรา 157)**1. เจ้าพนักงาน**

- ไม่จำกัดว่าจะต้องมีหน้าที่เจาะจงประการใด
- เอาผิดแก่เจ้าพนักงานทุกคนทุกประเภท

2. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

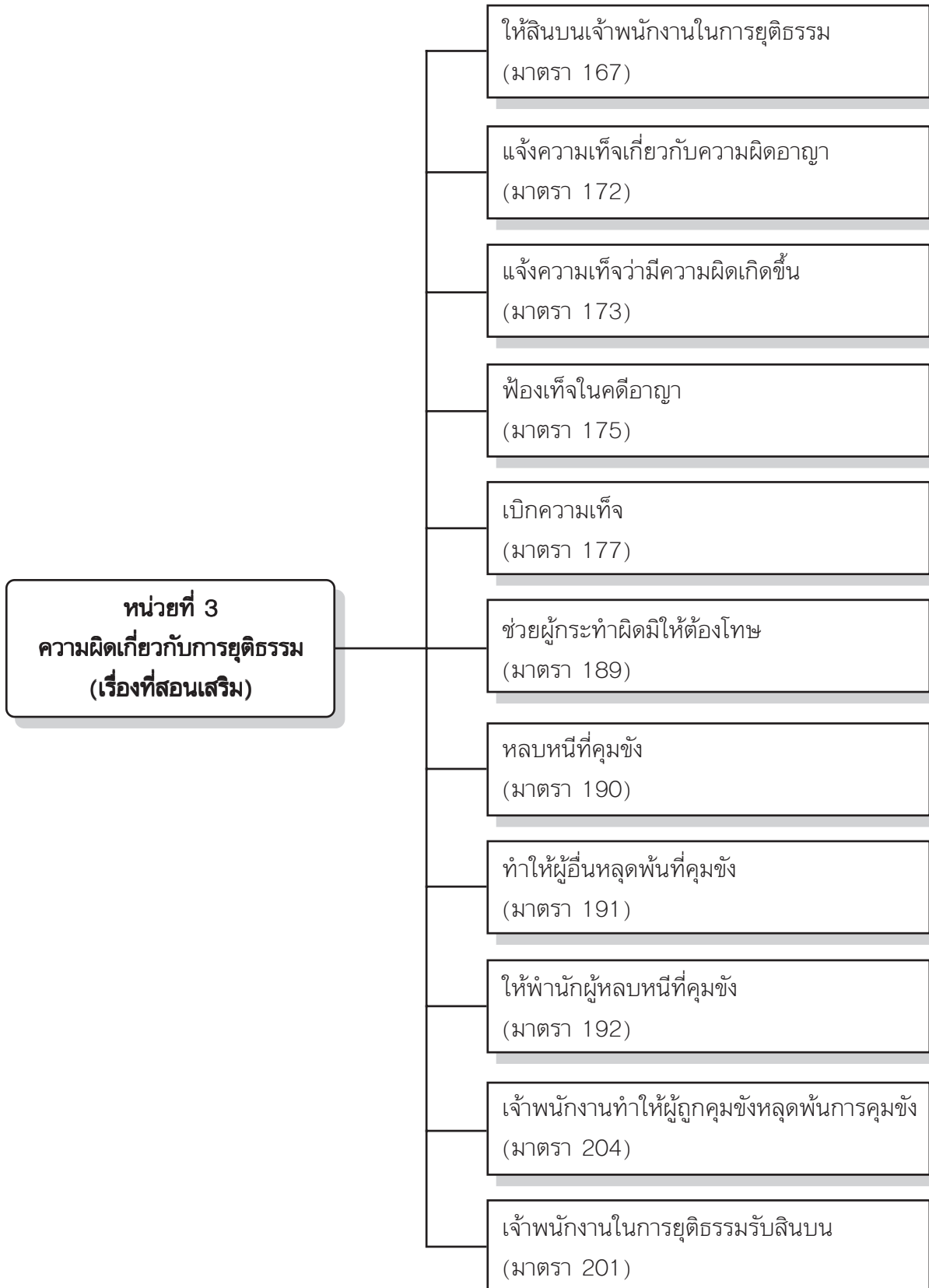
- จะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติประการใดก็ได้
- การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัตินั้นจะต้องอยู่ในหน้าที่ของตน และโดยมิชอบด้วยหน้าที่ของตน
- การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยมิชอบด้วยหน้าที่ ไม่ต้องถึงกับผิดกฎหมาย ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องก่อกวนก่อกำลัง
- ถ้าการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติไม่อยู่ในหน้าที่แม้จะปฏิบัติหรือละเว้นโดยมิชอบ ก็ไม่ผิดมาตรานี้
- การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติสิ่งที่อยู่ในหน้าที่ แต่กระทำไปโดยชอบหรือโดยสุจริต ไม่ผิดมาตรานี้

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

4. เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

- จะเป็นความเสียหายทางใดๆ และแก่ใครก็ได้
 - ไม่จำเป็นต้องเกิดความเสียหายขึ้นจริงๆ เพียงมีความมุ่งหมายเช่นนั้น ก็ผิดสำเร็จ
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

ไต่ถาม # 1.18 ให้ลบบนเจ้าพนักงานในการยุติธรรม (มาตรา 167)

1. ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้

2. ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

- ประโยชน์อื่นใดคือประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้ทรัพย์สิน

3. แก่เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีหรือพนักงานสอบสวน

- จำกัดเฉพาะพนักงาน 4 ประเภทนี้
- ผู้ว่าคดีถูกยกเลิกไปแล้ว

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะให้ลบบน
- รู้ตัวว่าผู้ที่ตนจะให้ลบบนเป็นเจ้าพนักงานดังกล่าว

5. เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

- หน้าที่ คือ หน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม มิใช่หน้าที่การปกครอง

แจ้งความเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา (มาตรา 172)	
1. แจ้งข้อความอันเป็นเท็จ	<ul style="list-style-type: none"> ● ทำให้เจ้าพนักงานทราบข้อความด้วยวาจาหรือหนังสือ ● ความเท็จ คือ ข้อเท็จจริงในอดีตหรือปัจจุบันที่ไม่จริง
2. เกี่ยวกับความผิดอาญา	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเท็จ ต้องเกี่ยวกับความผิดอาญาไม่ใช่ทางแพ่ง ● ความผิดอาญาตามกฎหมายใดก็ได้
3. แก่พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงาน ผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา	<ul style="list-style-type: none"> ● จำกัดตัวผู้รับแจ้งความไว้เท่านั้น ไม่รวมศาล รัฐมนตรี เจ้าอาวาส ● ผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา มีความหมายกว้าง รวมถึงศุลกากร สรรพสามิต เจ้าท่า ตรวจคนเข้าเมือง
4. ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่จำเป็นต้องเกิดความเสียหายจริงๆ ● คำกล่าวในฐานะผู้ต้องหาไม่ใช่แจ้งความเท็จ (ฎ.225/2508, ฎ.1093/2522)
5. เจตนา	<ul style="list-style-type: none"> ● ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะแจ้งข้อความเท็จ ● รู้ว่าข้อความที่แจ้งเป็นความเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา ● รู้ว่าผู้รับแจ้งเป็นเจ้าพนักงาน ● รู้ว่าผู้รับแจ้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้นๆ

ไต่ถาม # 1.20 แจ้งความเท็จว่ามีความผิดเกิดขึ้น (มาตรา 173)

1. แจ้งข้อความว่าได้มีการกระทำผิดโดยความจริงไม่มีการกระทำผิด

- ต้องแจ้งว่ามีความผิดเกิดขึ้น เรื่องอื่นไม่ได้
- เพียงแจ้งแค่นั้นก็พอแล้ว

2. แจ้งแก่พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา

- จำกัดตัวผู้รับแจ้งโดยเฉพาะไว้

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะแจ้งให้ทราบ
- ต้องรู้ด้วยว่าความผิดมิได้เกิดขึ้น
- ถ้าเข้าใจผิดว่า ความผิดเกิดขึ้น แต่ความจริงไม่มี ถือว่าขาดเจตนา ไม่ผิด

ไต่ถาม # 1.21 ฟ้องเท็จในคดีอาญา (175)

1. เอาความอันเป็นเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาล

- ฟ้อง คือเสนอข้อหาต่อศาล จะเป็นศาลยุติธรรมหรือทหารก็ได้
- ผู้อื่น จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้
- ผิดสำเร็จเมื่อยื่นคำฟ้องต่อศาล ผู้พิพากษาไม่จำเป็นต้องสั่งรับฟ้อง
- ยื่นฟ้องแล้ว แม้ถอนฟ้องเสียก็ผิดอยู่ แต่ศาลจะลงโทษหรือไม่ลงก็ได้ (มาตรา 176)

2. ว่ากระทำความผิดอาญา หรือกระทำความผิดอาญาแรงกว่าที่เป็นจริง

- ต้องฟ้องเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา
- ฟ้องเท็จในคดีแพ่งไม่ผิด (ฎ.1274/2513)

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะฟ้องเท็จ
- ต้องรู้ด้วยว่า ความที่ฟ้องเป็นเท็จ มิฉะนั้นขาดเจตนา
- ทนายฟ้องคดีโดยสุจริตตามที่ลูกค้าบอกเล่า ไม่ผิด

1. เบิกความอันเป็นเท็จ

- เอาความเท็จมาเบิกความต่อศาล
- จะสาบานก่อนหรือไม่ ไม่สำคัญ (ฎ.424/2512)
- จะเป็นคดีแพ่งหรืออาญาก็ได้ ถ้าคดีอาญามีโทษหนักขึ้น

2. ในการพิจารณาคดีต่อศาล

- ทุกกระบวนการพิจารณาของศาลที่จะต้องสืบพยานก่อนมีคำสั่ง
- จะเป็นชั้นไต่สวนหรือชั้นบังคับคดีก็ได้

3. ความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี

- ข้อความที่มีน้ำหนักในการวินิจฉัย
- ประเด็นแห่งคดี มีผลให้แพ้ชนะกัน

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะเบิกความเท็จ
- ต้องรู้ด้วยว่า ข้อความที่เบิกนั้นเป็นเท็จ
- ผิดสำเร็จเมื่อเบิกความเท็จ ศาลเชื่อหรือไม่ ไม่สำคัญ
- ลุแกโทษ และแจ้งความจริงก่อนเบิกความจะได้รับการยกเว้นโทษ (มาตรา 182)
- ลุแกโทษ และแจ้งความจริง ก่อนมีคำพิพากษาและก่อนตนถูกฟ้องศาล ศาลจะลงโทษน้อยเท่าใดก็ได้ (มาตรา 183)

โสตทัศน # 1.23 ช่วยผู้กระทำผิดมิให้ต้องโทษ (มาตรา 189)

1. ช่วยผู้อื่นซึ่งเป็นผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องหาว่า กระทำความผิด

- ต้องเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นมิใช่ตัวเอง ถ้าช่วยบิดามารดา บุตร สามี หรือภริยา ศาลไม่ลงโทษก็ได้ (มาตรา 193)
- ผู้นั้นต้องเป็นผู้กระทำความผิดอาญา หรือผู้ต้องหา
- แม้เพียงช่วยผู้กระทำความผิดที่ยังไม่ตกเป็นผู้ต้องหา ก็ผิด
- แม้ถูกฟ้องและศาลยังไม่ได้ตัดสินก็เป็นผู้กระทำความผิดอยู่
- เมื่อศาลชั้นต้นยกฟ้องแล้ว ก็มีใช้ผู้กระทำความผิดอีกต่อไป แม้จะอุทธรณ์ต่อมา

2. อันมิใช่ความผิดลหุโทษ

- ไม่ว่าเป็นความผิดลหุโทษ ตามกฎหมายใด

3. โดยให้ที่พำนัก โดยซ่อนเร้น หรือช่วยผู้นั้นด้วยประการใดๆ

- การช่วยจะอย่างไรก็ได้
- รับสมอ้างว่าตนเป็นผู้กระทำความผิดเอง ถือว่าช่วย (ฎ.490/2519)

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะช่วยผู้กระทำความผิด
- ต้องรู้ด้วยว่า ผู้ที่ตนช่วยเป็นผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหา

5. เพื่อมิให้ต้องโทษ หรือเพื่อมิให้ถูกจับกุม

- ต้องมีเจตนาพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งนี้

ไต่ถาม # 1.24 หลบหนีที่คุมขัง (มาตรา 190)

1. หลบหนีไป

- หลบหนี คือ ทำให้ได้รับอิสรภาพชั่วคราว หรือตลอดไป

2. ระหว่างที่คุมขังตามอำนาจศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา

- คุมขัง คือ คุมตัว ควบคุม ขัง กักขัง จำคุก
- คุมขัง เริ่มเมื่อจับกุม
- ต้องคุมขังโดยชอบด้วยกฎหมาย

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะหลบหนีที่คุมขัง
- ไม่จำเป็นต้องรู้ว่าตนถูกขังโดยผู้ใด

ไต่ถาม # 1.25 ทำให้ผู้อื่นหลุดพ้นที่คุมขัง (มาตรา 191)

1. ทำด้วยประการใดให้ผู้ที่ถูกคุมขังตามอำนาจศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา

- ไม่จำกัดการกระทำอันเป็นความผิด เช่น แก้วมัด

2. หลุดพ้นจากการคุมขังไป

- ผู้ถูกคุมขังได้รับอิสรภาพ

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะให้ผู้ถูกคุมขังหลุดพ้นจากการคุมขัง และต้องรู้ด้วยว่าผู้นั้นถูกคุมขัง

ไต่ถาม # 1.26 ให้พำนักผู้หลบหนีที่คุมขัง (มาตรา 192)

1. ให้พำนัก ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใด

- ให้พำนัก คือ ให้อาศัยชั่วคราว หรือถาวร
- ซ่อนเร้น คือ ปกปิดมิให้ตามหาพบ
- ถ้าช่วย บิดา มารดา บุตร สามีภริยา ศาลไม่ลงโทษก็ได้ (มาตรา 193)

2. แก่ผู้หลบหนีจากการคุมขัง ตามอำนาจศาล พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา

- ต้องช่วยผู้หลบหนีตามที่กล่าวนี้

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะช่วยผู้หลบหนี
- ต้องรู้ด้วยว่าเป็นผู้หลบหนีจากการคุมขัง

4. เพื่อไม่ให้ถูกจับกุม

ไต่ถาม # 1.27 เจ้าพนักงานทำให้ผู้ถูกคุมขังหลุดพ้นการคุมขัง (มาตรา 204)

1. เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ต้องขังตามอำนาจศาล พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหรือสืบสวนคดีอาญา

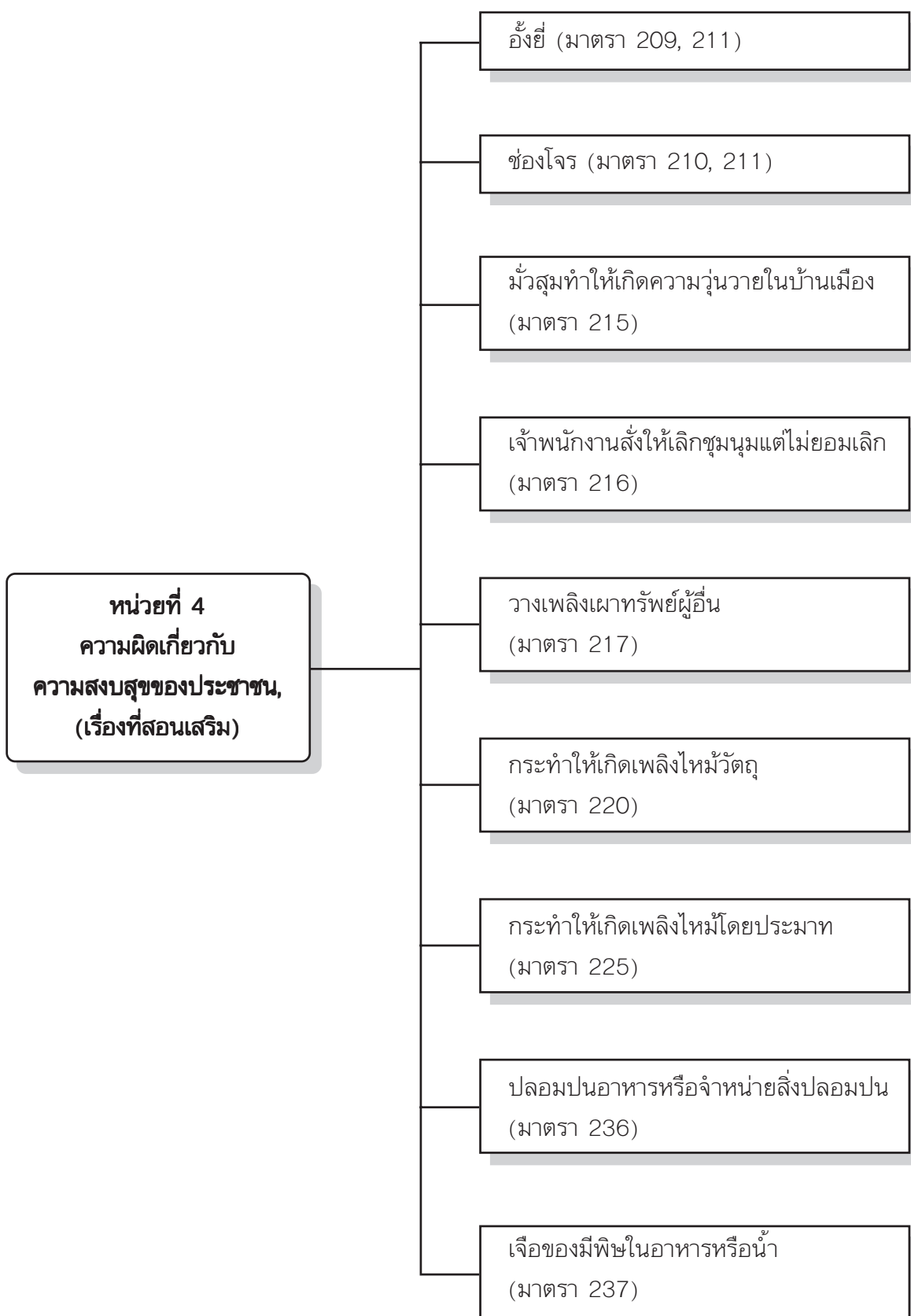
- ระบุหน้าที่เจ้าพนักงานโดยเฉพาะ

2. กระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้ที่อยู่ระหว่างคุมขังหลุดพ้นการคุมขังไป

- ไม่จำกัดการกระทำ

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำให้ผู้ถูกคุมขังหลุดพ้น
- ต้องรู้ด้วยว่าผู้นั้นถูกคุมขังอยู่
- ถ้ากระทำโดยประมาทผิดมาตรา 205

ไต่ทศน์ # 1.29 ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน, (เรื่องที่สอนเสริม)

1. สมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป

- คบคิดกระทำความผิด เช่น ปรึกษาหารือ วางแผน
- เพียงสมคบก็เป็นความผิดสำเร็จ ไม่ต้องได้กระทำตามที่สมคบกัน
- จะสมคบทำผิดเป็นครั้งแรกก็ได้ ซึ่งต่างจากอั้งยี่
- ถ้าคบคิดหรือปรึกษาแล้วไม่ได้ตกลงอะไรกัน หรือตกลงกันไม่ได้ไม่ถือว่ามี การสมคบ ยังไม่ผิด
- ถ้าตกลงทำผิดแล้ว ความผิดสำเร็จ แม้ยังไม่ได้ลงมือทำหรือกลับใจยกเลิก ก็ยังผิดอยู่
- จำนวนห้าคนนับเฉพาะผู้กระทำความผิดเท่านั้น

2. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะสมคบกันทำผิด

3. เพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติในภาค 2 นี้ และความผิดนั้นมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป

- เจตนาพิเศษ
- จำกัดเฉพาะความผิดในภาค 2 ของประมวลกฎหมายอาญา

- ✪ ผู้เข้าประชุมในที่ประชุมช่องโหว่อาจผิดฐานเป็นช่องโหว่ได้ (มาตรา 211)
- ✪ ถ้ามีการกระทำความผิดตามความมุ่งหมายของช่องโหว่ พรรคพวกช่องโหว่อาจต้องรับโทษในความผิดนั้นด้วย (มาตรา 213)

ไสตท์ศน์ # 1.32 มั่วสุมทำให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง (มาตรา 215)

1. มั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป

- ชุมนุมกันหรือมารวมกัน จะนัดหมายกันหรือไม่ก็ได้
- อาจทยอยกันมาจนครบ 10 คนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมาพร้อมกัน
- มีความประสงค์ร่วมกันเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

- แสดงว่ามีเจตนาร่วมกระทำกัน มีใช้ต่างคนต่างทำ
- ต้องมีการตกลงก่อนกระทำและต้องมีการกระทำต่อมา
- ถ้ายังไม่กระทำการประทุษร้าย ฯลฯ ก็ยังไม่ผิด

3. ให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง

- ต้องก่อให้เกิดความไม่สงบ จะเป็นในเมือง หรือชนบท หรืองานแข่ง หรืองานวัดก็ได้

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะมั่วสุมทำผิดให้เกิดความวุ่นวาย

ไสตท์ศน์ # 1.33 เจ้าพนักงานสั่งให้เลิกชุมนุมแต่ไม่ยอมเลิก (มาตรา 216)

1. มั่วสุมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 215

- เพียงมั่วสุม ยังไม่ลงมือประทุษร้าย ฯลฯ ไม่ผิด
- ต้องมั่วสุมตั้งแต่สิบคนขึ้นไป

2. เจ้าพนักงานสั่งให้ผู้มั่วสุมนั้นเลิกไป

- จะสั่งด้วยวิธีใดก็ได้ วาจา วิทฺยู โทรท์ศน์ หนังสือ
- ต้องสั่งก่อนผู้มั่วสุมใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำผิดตามมาตรา 215

3. ผู้กระทำให้ไม่ยอมเลิกมั่วสุม

- ใครไม่ยอมเลิกก็ผิด ผู้ที่ยอมเลิกไม่ผิด

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะมั่วสุมทำผิด และไม่ยอมเลิก
- ต้องรู้ด้วยว่า เจ้าพนักงานสั่งให้เลิก

ไต่ถาม # 1.34 วางเพลิงเผาทรัพย์ผู้อื่น (มาตรา 217)

1. วางเพลิงเผา

- ทำให้เกิดเพลิงไหม้ด้วยวิธีใดๆ
- และต้องมีการเผาคือ ไฟลุกไหม้ขึ้น จะไหม้เชื้อไฟ หรือส่วนใดของทรัพย์ ก็ผิดสำเร็จ
- ไฟลุกไหม้แล้ว เกิดดับเสีย ก็ผิดสำเร็จแล้ว
- ถ้าเพียงทำให้เชื้อไฟหรือทรัพย์เผาเกรียมดำ เป็นเพียงพยายาม
- เพียงเตรียมก็ต้องรับโทษเท่าพยายามแล้ว (มาตรา 219)

2. ทรัพย์ของผู้อื่น

- เฉพาะทรัพย์ที่มีเจ้าของและเป็นทรัพย์มีรูปร่าง
- ต้องเป็นทรัพย์ของผู้อื่น และเจ้าของทรัพย์นั้นไม่ยินยอม
- เผาทรัพย์ตัวเองไม่ผิดมาตรานี้ แต่อาจผิดมาตรา 220
- ทรัพย์การฆาตกรรมยังไม่มีผู้ใดถือกรรมสิทธิ์ มิใช่ทรัพย์ผู้อื่น ตามความหมายนี้

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำให้เกิดเพลิงไหม้ทรัพย์ผู้อื่น แม้เผาทรัพย์ของตัวเองโดยเจตนาให้ไฟไหม้ทรัพย์คนอื่นก็ผิด
- ต้องรู้ด้วยว่าทรัพย์นั้นเป็นของผู้อื่น

ไต่ถาม # 1.35 กระทำให้เกิดเพลิงไหม้วัตถุ (มาตรา 220)

1. กระทำให้เกิดเพลิงไหม้

- ทำให้ไฟลุกไหม้ขึ้น ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด

2. แก้ววัตถุใดๆ แม้เป็นของตนเอง

- วัตถุกว้างกว่าทรัพย์ จะมีเจ้าของ มีราคาหรือไม่ก็ได้ เผาขยะ เผาทรัพย์ของตนก็อาจผิดได้

3. จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของคนอื่น

- ไม่ต้องเกิดอันตรายจริงเป็นพฤติการณ์ประกอบการกระทำไม่ใช่ผลของการกระทำ
- ถือมาตรฐานของคนธรรมดาทั่วไปวินิจฉัย

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำให้เกิดเพลิงไหม้

ไสตท์ศน์ # 1.37 ปลอมปนอาหาร (มาตรา 236)**1. ปลอมปนอาหาร ยาหรือเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นใด**

- เอาสิ่งอื่นมาผสมทำให้ไม่บริสุทธิ์
- เครื่องอุปโภคบริโภคอื่น คือสิ่งอื่นนอกจากอาหาร และยา เช่น สุรา เบียร์ สบู่ เครื่องสำอาง

2. การปลอมปนนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ

- เพียงน่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพก็พอ
- อันตรายต่อสุขภาพ เช่น เป็นลม ปวดท้อง อาเจียน
- ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นตาย หรือสาหัส ผิดมาตรา 238

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลในหารปลอมปน
- ต้องรู้ด้วยว่าสิ่งที่ตนปลอมปนคือ อาหาร ยา หรือเครื่องอุปโภคบริโภค

4. เพื่อบุคคลอื่นเสพหรือใช้

- ต้องมีเจตนาพิเศษนี้โดยตรง ในขณะที่กระทำผิด
- ถ้าปลอมปนเพื่อใช้กับสัตว์ กับสิ่งของ ไม่ผิดมาตรานี้
- อาจมีเจตนาพิเศษเพื่อตนเสพด้วยและผู้อื่นเสพด้วยก็ได้
- ต้องไม่มีเจตนาพิเศษทำอันตรายแก่ผู้เสพหรือใช้ ถ้ามีเจตนาพิเศษนี้อาจผิดฐานฆ่าคน หรือทำร้ายได้

โสตทัศน # 1.38 จำหน่ายสิ่งปลอมปน (มาตรา 236)

1. จำหน่าย หรือเสนอขาย

- จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้
- เชิญชวนให้ผู้อื่นซื้อ

2. สิ่งปลอมปนตามความผิดแรก

- จำกัด เฉพาะสิ่งที่ปลอมปนตามที่กำหนด
- ถ้าเป็นของอื่นก็ไม่เข้ามาตรานี้

3. เจตนา

- ต้องรู้ด้วยว่าสิ่งนั้นเป็นของปลอมปนที่กำหนด

4. เพื่อบุคคลเสพหรือใช้

โสตทัศน # 1.39 เจือของมีพิษในอาหารหรือน้ำ (มาตรา 237)

1. เอาของที่มีพิษหรือสิ่งอื่นที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพเจือลง

- ของมีพิษ เป็นอะไรก็ได้ที่โดยสภาพเป็นอันตรายต่อสุขภาพของตน
- สิ่งอื่นคือไม่ใช่ของมีพิษโดยสภาพ แต่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ เช่น เศษแก้ว
- เจือลง คือการกระทำผสมหรือปนลงไป

2. ในอาหารหรือน้ำซึ่งอยู่ในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำใดๆ

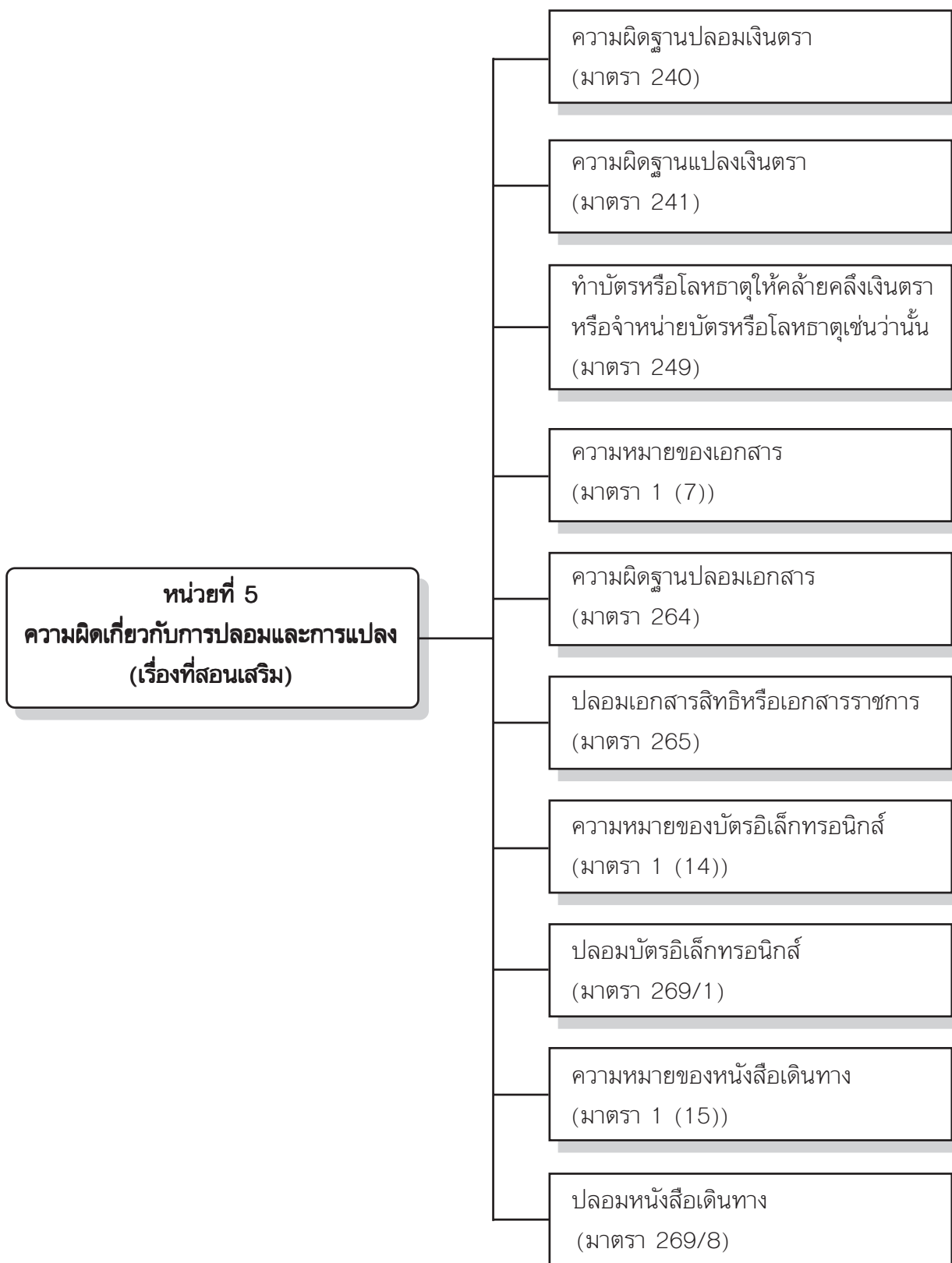
- ถ้าเจือในสิ่งอื่นนอกจาก 2 อย่างนี้ เช่น เครื่องอุปโภค บริโภค ไม่ผิดมาตรานี้
- เป็นน้ำในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำใดๆ เช่น ถัง โอ่ง ก็ได้ แต่ไม่ใช่ในลำคลอง

3. อาหารหรือน้ำนั้นได้มีอยู่หรือจัดไว้เพื่อประชาชนบริโภค

- สำหรับคนทั่วไปบริโภค ไม่ใช่คนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะ
- ต้องเพื่อบริโภคเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อการอื่น เช่น ว้ายน้ำ

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะเอาของมีพิษผสมลงไป
- ต้องรู้ด้วยว่า ของนั้นมีพิษหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และต้องรู้ว่าอาหารหรือน้ำนั้นจัดไว้สำหรับประชาชนบริโภค

ไต่ทศน์ # 1.40 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง (เรื่องที่สอนเสริม)

ไต่ถาม # 1.41 ความผิดฐานปลอมเงินตรา (มาตรา 240)

1. ทำปลอมขึ้น

- ทำโดยวิธีใดต่อวัตถุให้มีลักษณะ ขนาด ลวดลาย สีสีน และรายละเอียดปลีกย่อยเช่นเดียวกับเงินตรา ฯลฯ
- แม้ทำให้ผิดเพี้ยนไปจากรูปลักษณะเงินตราที่แท้จริงไปบ้างก็ยังถือว่าเป็นเงินตราปลอมได้
- ต้องมีเงินตรา ฯลฯ แท้จริงอยู่ในขณะปลอม

2. ซึ่งเงินตราไม่ว่าเพื่อให้เป็นเหรียญกษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งอื่นใดซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจออกใช้หรือพันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรนั้น

- เงินตรา หมายถึง เหรียญกษาปณ์ ธนบัตร หรือสิ่งอื่นใดซึ่งรัฐบาลออกใช้หรือให้อำนาจออกใช้และเฉพาะเงินตราที่รัฐบาลอนุญาตให้ใช้หมุนเวียนในปัจจุบัน

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลที่จะทำปลอมเงินตรา ฯลฯ
- ต้องรู้ว่าสิ่งที่ตนปลอมเป็นเงินตรา ฯลฯ

ไต่ถาม # 1.42 ความผิดฐานแปลงเงินตรา (มาตรา 241)

1. แปลงให้ผิดไปจากเดิม

- ทำโดยวิธีใดต่อเงินตรา ฯลฯ ของแท้ให้ผิดไปจากเดิม
- ถ้าทำต่อเงินตราปลอม ฯลฯ ไม่ผิดฐานนี้แต่อาจผิดมาตรา 240
- แม้แปลงเงินตรา ฯลฯ ขัดต่อความเป็นจริง ก็ผิด
(ธนบัตรฉบับละ 100 บาท แกะเป็นฉบับละ 10,000 บาท)
- ทำต่อเงินตรา ฯลฯ ของแท้ที่ชำรุดแล้วให้กลับคืนสภาพเดิมไม่ใช่แปลงแต่อาจเป็นการปลอม

2. เงินตรา พันธบัตรรัฐบาล หรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลที่จะแปลงเงินตรา ฯลฯ
- ต้องรู้ว่าสิ่งที่ตนแปลงเป็นเงินตรา ฯลฯ

4. เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง

ไสตท์ศน์ # 1.43 ทำบัตรหรือโลหธาตุให้คล้ายคลึงเงินตรา (มาตรา 249)

1. ทำบัตรหรือโลหธาตุอย่างใด

- ไม่จำกัดวิธีทำ จะเป็นโลหธาตุใดก็ได้

2. ให้มีลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับเงินตรา พันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ย พันธบัตรรัฐบาล

- ต้องทำให้มีลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับเงินตรา ฯลฯ
- คล้ายคลึงโดยลักษณะและขนาด

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลที่จะทำให้อคล้ายคลึงเงินตรา ฯลฯ
- ต้องรู้ว่าสิ่งที่ทำให้อคล้ายคลึงนั้นเป็นเงินตรา ฯลฯ

ไสตท์ศน์ # 1.44 จำหน่ายบัตรหรือโลหธาตุที่มีลักษณะและขนาดคล้ายเงินตรา (มาตรา 249)

1. จำหน่าย

- ทำให้เปลี่ยนมือ ไม่จำเป็นต้องมีค่าตอบแทน

2. บัตรหรือโลหธาตุอย่างใด ๆ ที่มีลักษณะและขนาดคล้ายคลึงกับเงินตรา พันธบัตรรัฐบาลหรือใบสำคัญสำหรับรับดอกเบี้ย พันธบัตรรัฐบาล

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลที่จะจำหน่ายบัตรหรือโลหธาตุที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเงินตรา
- ต้องรู้ว่าสิ่งที่ตนจำหน่ายเป็นบัตรหรือโลหธาตุที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเงินตรา

โสตทัศน # 1.45 ความหมายของเอกสาร (มาตรา 1 (7))**1. กระดาษหรือวัตถุอื่นใด**

- อาจเป็นวัตถุอื่นก็ได้ เช่น ไม้ พลาสติก โลหะ

2. ซึ่งทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่นจะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ภาพถ่าย หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

- ต้องทำให้ปรากฏความหมายขึ้นบนกระดาษหรือวัตถุเป็นหลักฐานแห่งความหมายไม่ว่าทำด้วยวิธีใด
- ต้องปรากฏว่าบุคคลเป็นผู้ทำขึ้นด้วยเจตนาให้ปรากฏความหมาย
- ผู้ทำไม่ต้องลงชื่อในเอกสาร อาจเป็นเอกสารในอดีตก็ได้
- ต้องสัมผัสได้ทางสายตาเท่านั้น
- ภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายติดบัตร ภาพถ่ายเอกสารเป็นเอกสาร
- วรรณกรรม วรรณคดี ภาพถ่ายทั่วไป ไม่เป็นเอกสาร

โสตทัศน # 1.46 ความผิดฐานปลอมเอกสาร (มาตรา 264 วรรคแรก)

1. ทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เต็มหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร

2. โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

3. เจตนา

4. ได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง

ทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด

1. ทำเอกสารปลอม คือทำเอกสารขึ้นใหม่ จะมีเอกสารตัวจริง และข้อความแตกต่างหรือ เหมือนของแท้หรือไม่ก็ได้
2. เอกสารที่ทำปลอมจะมีข้อความเท็จหรือจริงไม่สำคัญ แต่อยู่ที่ว่าเจ้าของเอกสารได้ทำเอกสารนั้นขึ้นเองหรือไม่ ถ้าคนอื่นทำ ก็เป็นเอกสารปลอม
3. ถ้าทำขึ้นเป็นเอกสารที่ตนทำเอง แม้ข้อความจะเท็จ ก็ไม่ปลอม
4. แต่ถ้าเจ้าของเอกสารได้ทำเอกสารขึ้นใหม่อีกฉบับหนึ่งให้เข้าใจว่าเป็นเอกสารเดิมที่ตนได้ทำแต่แรก ก็ปลอมได้
5. อาจปลอมโดยการสมมติทั้งข้อความและผู้ที่ทำเอกสารก็ได้
6. ถ้าสมมติชื่อขึ้นใช้ในเอกสารในนามของตน มิได้เพื่อให้เข้าใจว่าเป็นบุคคลอื่นไม่ใช่ปลอม
7. การลงชื่อผู้อื่นซึ่งมีตัวตนอยู่จริงในการทำเอกสาร ถ้าผู้นั้นยินยอมให้ลงชื่อแทนตนได้ก็ไม่ปลอม แต่ถ้าไม่ถึงขนาดยินยอมให้ลงชื่อแทนก็ปลอม
8. กรณีร่วมมือคบคิดทำเอกสารขึ้นมาไม่ตรงต่อเจตนาแท้จริง เช่น ทำสัญญากู้โดยไม่ได้กู้จริงไม่ใช่ปลอมเอกสาร
9. การแปลเอกสาร แม้จะเจตนาแปลผิดหรือตัดทอน ก็ไม่ปลอม
10. คัดล้าเนาเอกสาร แม้เจตนาให้ผิดจากเดิม ก็เป็นเอกสารที่ผู้คัดทำเอง ไม่ปลอม
11. ถ้าผู้คัดรับรองว่าล้าเนานั้นถูกต้องทั้งที่ไม่ถูกต้อง ถือว่าปลอมเอกสาร แม้จะไม่มีเอกสารตัวจริงอยู่ก็ตาม
12. การปลอมเอกสารทั้งฉบับ ไม่จำเป็นต้องมีข้อความครบถ้วนทุกประการ เช่น ปลอมแบบฟอร์มใบสุทธิ หรือประกาศนียบัตร

เติมหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง

1. ต้องกระทำในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของเอกสารนั้น และกระทำในเอกสารที่แท้จริง
2. แม้ทำในเอกสารที่ตนทำ แต่เติมหรือตัดทอนหรือแก้ไขหลังพ้นอำนาจแก้แล้วก็ไม่ปลอมได้ ถ้าทำในระหว่างอยู่ในอำนาจก็ไม่ปลอม
3. เอาเอกสารที่แท้จริงหลายฉบับมาตัดต่อเป็นฉบับเดียว แต่ความหมายเปลี่ยนไปจากเดิมก็ปลอมได้ (ตัดเลขสลากกินแบ่งจากฉบับหนึ่งมาปัดอีกฉบับหนึ่ง)
4. ถ้าผู้เติม ตัดทอน แก้ไข มีอำนาจทำได้ตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ก็ไม่ปลอม หากแก้ไขเห็นว่าตนเป็นผู้แก้ (จะแก้ไขให้ถูกหรือผิดก็ได้)
5. การขีดฆ่าจุดลบข้อความในเอกสาร ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป แต่ตัวเอกสารยังคงมีอยู่เป็นการปลอม
6. ถ้าขีดฆ่าข้อความทำให้เอกสารนั้นไม่มีอยู่ต่อไป แม้วัตถุที่ใช้ทำเอกสารยังคงอยู่ก็ไม่ใช่ปลอม แต่เป็นทำลายเอกสาร (มาตรา 188)

ประทับตราปลอมหรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร

1. ตรา คือ ตราแผ่นดิน ทบวงการเมือง องค์การสาธารณะ ของเจ้าพนักงาน ของนิติบุคคล หรือ บุคคลธรรมดา เป็นสิ่งแทนตัวสถาบันหรือบุคคล
2. ลงลายมือชื่อ ตามมาตรา 1(10)
 - (1) ลายมือหรือลายเซ็น
 - (2) ลายพิมพ์นิ้วมือ
 - (3) เครื่องหมายที่บุคคลลงไว้แทนลายมือชื่อตน
3. จะประทับตราปลอมหรือลงลายมือชื่อปลอมบนเอกสารที่แท้จริงหรือเอกสารปลอมก็ได้
4. ไม่จำเป็นต้องมีตราที่แท้จริงหรือบุคคลจริงในขณะที่ปลอม
5. ลงลายมือชื่อที่แท้จริงในเอกสารก็อาจปลอมเอกสารได้ เช่น ชูบังคับให้เขาลงลายมือชื่อในเอกสาร ยกทรัพย์สินให้ตน เอกสารนั้นปลอม ถ้าหลอกให้เขาลงลายมือชื่อ ไม่เป็นปลอมเอกสาร แต่อาจเป็นฉ้อโกงตามมาตรา 341
6. ลงลายมือชื่อในเอกสารที่ตนไม่มีอำนาจลงได้ แต่ลงลายมือชื่อให้เข้าใจว่า ตนมีอำนาจลงชื่อในตำแหน่งนั้น (ครุณ้อยลงชื่อของตนในตำแหน่งครุใหญ่) เป็นปลอมเอกสารได้

1. กรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งมีลายมือชื่อของผู้อื่น

- กรอกข้อความ จะทำโดยเขียน พิมพ์หรือวิธีใด
- ต้องทำลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นซึ่งมีลายมือชื่อผู้นั้นอยู่
- ในกรณีลงลายพิมพ์นิ้วมือแทนลายมือชื่อ ไม่จำเป็นต้องมีพยานรับรองดัง ปพพ. บัญญัติ
- ลายมือชื่อผู้นั้นลงไว้แล้ว จะลงไว้ด้วยเจตนาใดๆ ก็ได้ เช่น ลงลงเล่นปากกา
- กระดาษหรือวัตถุอื่นอาจไม่มีข้อความอื่นอยู่หรือมีอยู่บ้างแล้วก็ได้ แต่ยังไม่เป็นเอกสารที่สมบูรณ์

2. โดยไม่ได้รับความยินยอม หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อื่นนั้น

- เจ้าของลายมือชื่อไม่รู้เห็นด้วยเลย
- เจ้าของลายมือชื่อลงชื่อเพื่อนำไปใช้ในกิจการอย่างหนึ่ง แต่กลับนำไปใช้ในกิจการอื่น ไม่ว่าจะ เป็นประโยชน์กับเจ้าของลายมือหรือไม่

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่กรอกข้อความ
- ต้องรู้ด้วยว่าไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของลายมือ หรือฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าของลายมือชื่อ
- หากเชื่อว่ากรอกตรงตามที่ได้รับมอบหมายให้กรอก ถือว่าไม่มีเจตนา

4. ได้กระทำเพื่อนำเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน

- ต้องมีเจตนาพิเศษอยู่ในขณะกระทำผิด
- ไม่ต้องนำไปใช้จริง เพียงแต่กรอกไว้ก็ผิดสำเร็จ แต่ถ้านำไปใช้ก็ผิดมาตรา 268 ด้วย
- จะใช้ในกิจการอะไร อาจเกิดความเสียหายแก่ใครก็ได้ไม่จำกัด
- แม้กิจการอาจเป็นประโยชน์แก่เจ้าของลายมือ แต่ถ้าอาจเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนแล้ว ก็ปลอมเอกสารได้

ไต่ถาม # 1.52 ปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ (มาตรา 265)

1. เป็นบทจรรยาของมาตรา 264

- ผู้กระทำความผิดรู้ว่าเอกสารที่ปลอมเป็นเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ (มาตรา 62 วรรคสาม)

2. เอกสารสิทธิ มาตรา 1(9)

- เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ
- เอกสารซึ่งเป็นหลักฐานแห่งนิติกรรมทุกชนิด กฎหมายบังคับให้ต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่ ไม่สำคัญ
- ไม่จำเป็นต้องเป็นเอกสารที่สมบูรณ์จนสามารถบังคับตามกฎหมายได้
(สัญญาซึ่งพิมพ์แต่ลายนิ้วมือ ไม่มีพยานรับรอง)
- ต้องเป็นหลักฐานแห่งสิทธินั้นโดยตรง ถ้าเป็นใบทะเบียนสมรส หนังสือเดินทาง ใบอนุญาตขับขี่ บัตรประชาชน ไม่ใช่เอกสารสิทธิ

3. เอกสารราชการ มาตรา 1(8)

- เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นในหน้าที่ เช่น บัตรประชาชน ใบอนุญาตต่าง ๆ
- เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ เช่น พินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมือง
- ล่าเนาเอกสารราชการที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่

1. เอกสารหรือวัตถุอื่นใด

- เอกสาร (มาตรา 1(7)) เช่น บัตรเครดิต บัตรเอ.ที.เอ็ม บัตรเดบิต
- วัตถุอื่นใด เช่น ซิมการ์ด โทรศัพท์เคลื่อนที่ รีโมทคอนโทรล ซีพียู
- ซึ่งผู้ออกได้ออกให้ผู้มีสิทธิใช้
- โดยบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใด ให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

2. มีได้ออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใด

- ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือทางตัวเลขใดๆ เช่น pinphon, username, password, serial number, booking number
- ผู้ออกได้ออกให้ผู้มีสิทธิใช้
- โดยวิธีการทำนองเดียวกับข้อ 1

3. สิ่งอื่นใด

- ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
- มักเป็นอวัยวะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอวัยวะมนุษย์ เช่น ลายนิ้วมือ ลายมือ ลายเท้า เส้นเลือดบนจอรับภาพของนัยน์ตาหรือจอประสาทตา (Retina) คลื่นเสียงของบุคคล ดี.เอ็น.เอ
- มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

1. ทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เต็มหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง

2. โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

3. เจตนา

4. เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด

ไสตท์ศน์ # 1.55 ทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด

ทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด

1. ทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมกรณีนี้คือ การทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นใหม่ จะมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตัวจริงหรือไม่ และมีข้อความแตกต่างหรือเหมือนของแท้หรือไม่ก็ได้
2. จะระบุชื่อผู้มีสิทธิใช้บัตรหรือไม่ก็ได้
 - กรณีระบุชื่อ เช่น บัตรเครดิต บัตรเอ.ที.เอ็ม บัตรเดบิต
 - กรณีไม่ระบุชื่อเช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ รีโมทคอนโทรล ซีพียู
3. การปลอมอาจปลอมแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดก็ได้ เช่น ทำบัตรพลาสติกให้มีขนาด ลวดลาย ลักษณะเหมือนของแท้ แต่ยังไม่ได้ใส่ข้อมูล รหัส ลงแถบแม่เหล็ก

ไสตท์ศน์ # 1.56 เต็มหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง

เต็มหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง

1. ต้องกระทำต่อบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง
2. เป็นการทำให้ไม่มีอำนาจ
3. หากผู้ทำมีอำนาจทำได้ตามกฎหมาย และกระทำให้เห็นว่าตนเป็นผู้กระทำ ก็ไม่ปลอม แม้ข้อความ ข้อมูล รหัสจะถูกแก้ไขก็ตาม

ไสตท์ศน์ # 1.57 โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

1. โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

- พฤติการณ์ประกอบการกระทำ มิใช่ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดและมีโทษองค์ประกอบภายใน
- ไม่ต้องเกิดความเสียหายขึ้นจริงๆ
- ความยินยอมไม่ใช่เหตุผลที่จะชี้ขาดว่าน่าจะเสียหายหรือไม่

1. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลในการปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์
- รู้ข้อเท็จจริงว่าสิ่งที่ทำปลอมคือบัตรอิเล็กทรอนิกส์

2. เจตนาพิเศษหรือมูลเหตุจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างดังนี้

- **ได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง**
 - ต้องมีเจตนาพิเศษอยู่ในขณะกระทำ
 - ไม่ต้องคำนึงว่าจะมีการหลงเชื่อตามบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอมนั้นหรือไม่
 - ผิดสำเร็จเมื่อมีเจตนาพิเศษ
 - อาจลวงเพียงบุคคลหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องหลงเชื่อทุกคน
- **เพื่อใช้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด**
 - หากมีเจตนาพิเศษตามข้อนี้ แม้มิได้ต้องการกระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อก็มีความผิด
 - ไม่จำเป็นต้องใช้กับบุคคลโดยตรง เพื่อใช้ประโยชน์กับอุปกรณ์หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เช่น เครื่องเอ.ที.เอ็ม เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่
 - ผิดสำเร็จเมื่อมีเจตนาพิเศษ ไม่จำเป็นต้องถึงขั้นนำไปใช้ประโยชน์จริงๆ

1. เอกสารสำคัญประจำตัวเพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ

- เอกสาร (มาตรา 1 (7))
- ออกให้ผู้มีสิทธิเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล
- เพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ

2. ผู้มีอำนาจออกหนังสือเดินทาง

- รัฐบาลไทย
- รัฐบาลต่างประเทศ
- องค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ (U.N.)

3. เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง

- ใบผ่านแดนชั่วคราว (border pass)
- ทั้งที่ออกโดยรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

4. แบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทาง

- แบบพิมพ์ตัวเล่มหนังสือเดินทางที่ยังมิได้ตีพิมพ์ถ่าย ไม่ได้ใส่ข้อมูลหรือรายละเอียดของผู้ถือหนังสือเดินทาง
- แบบพิมพ์เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เช่น แบบพิมพ์ใบผ่านแดนชั่วคราว

หน่วยที่ 6
ความผิดต่อชีวิต
(เรื่องที่สอนเสริม)

ฆ่าผู้อื่น
(มาตรา 288)

ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึง
แก่ความตาย (มาตรา 290)

กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึง
แก่ความตาย (มาตรา 291)

กระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณให้
ฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง
(มาตรา 292)

ช่วยหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวเองหรือ
พยายามฆ่าตนเอง (มาตรา 293)

ซุลมุนต่อผู้เป็นเหตุให้บุคคลถึงแก่
ความตาย (มาตรา 294)

โสตทัศน # 1.61 ฆ่าผู้อื่น (มาตรา 288)

1. ฆ่า

- ทำให้บุคคลที่มีชีวิตถึงแก่ความตาย
- ไม่จำกัดวิธีกระทำ
- ความตายซึ่งเป็นผลของการกระทำต้องสัมพันธ์กับการกระทำ (ทฤษฎีเจือปนไข)

2. ผู้อื่น

- บุคคลอื่นนอกจากตัวผู้กระทำเอง
- บุคคลซึ่งอาจถูกฆ่าได้ต้องเป็นบุคคลธรรมดา ไม่ใช่นิติบุคคล
- เมื่อเริ่มมีสภาพบุคคล ก็เป็นผู้ที่จะถูกฆ่าได้
- เมื่อสิ้นสภาพบุคคล ก็ไม่เป็นผู้ที่จะถูกฆ่าได้

3. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำให้ผู้อื่นตาย
- ต้องรู้ว่าสิ่งที่ตนทำให้ตายนั้นเป็นผู้อื่นซึ่งมีสภาพบุคคล
- ถ้าไม่รู้เพราะประมาท ผิดมาตรา 291
- ถ้าล้าคัญผิดเพราะประมาท ผิดมาตรา 291

โสตทัศน # 1.62 ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย (มาตรา 290)

1. ทำร้าย

- ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจ
- ไม่จำกัดวิธีทำ

2. ผู้อื่น

3. เป็นเหตุให้ผู้นั้นถูกทำร้ายถึงแก่ความตาย

- ความตายซึ่งเป็นผลของการทำร้ายสัมพันธ์กับการทำร้าย (ทฤษฎีเจือปนไข)

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำให้บาดเจ็บ (ทำร้าย)
- รู้ว่าสิ่งที่ตนทำร้ายเป็นผู้อื่น มีสภาพบุคคล

โสตทัศน # 1.63 กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย (มาตรา 291)

1. การกระทำ

- ไม่จำกัดลักษณะของการกระทำ

2. เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

- ผู้อื่น บุคคลธรรมดาที่มีสภาพบุคคล
- ความตายซึ่งเป็นผลของการกระทำสัมพันธ์กับการกระทำ (ทฤษฎีเงื่อนไข)
- ถ้าผลเกิดจากการเข้าเสี่ยงภัยของผู้ตายอยู่ด้วยก็ให้ถือว่าผู้ตายเข้าเสี่ยงภัยโดยมีเหตุสมควรหรือไม่

3. ประมาท

- ไม่ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำให้อื่นตาย
- แต่ไม่ระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์
- ถ้าผู้อื่นบาดเจ็บสาหัส ผิดมาตรา 300
- ถ้าผู้อื่นเพียงบาดเจ็บธรรมดาผิดมาตรา 390

โสตทัศน # 1.64 กระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณให้บุคคลฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง (มาตรา 292)

1. กระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณหรือด้วยปัจจัยคล้ายคลึงกัน

- กระทำด้วยวิธีการหยาบซ้ำ ร้ายกาจ ดุร้าย โหดร้าย
- กระทำด้วยวิธีการคล้ายคลึงกัน
- ไม่จำกัดการกระทำ

2. แก่บุคคลซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือในการอื่นใด

- กระทำแก่ผู้ซึ่งต้องพึ่งผู้กระทำ
- การพึ่งพาอาศัย ถือตามข้อเท็จจริง จะเป็นญาติหรือไม่ก็ได้

3. เป็นเหตุให้บุคคลนั้นฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง

- พยายามคือ พยายามตามมาตรา 80
- ผลของการกระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณ ฯลฯ

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะกระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณ ฯลฯ
- ต้องรู้ด้วยว่าผู้ถูกกระทำเป็นผู้ซึ่งต้องพึ่งตน

5. เพื่อให้บุคคลนั้นฆ่าตนเอง

โสตทัศน # 1.65 ช่วยหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวเองหรือพยายามฆ่าตนเอง (มาตรา 293)

1. ช่วยหรือยุยงให้ฆ่าตนเอง

- ช่วยให้ฆ่าตนเอง คือช่วยเหลือ ให้ความสะดวก
- ความคิดและการกระทำเป็นของผู้ที่ต้องการฆ่าตนเอง
- ยุยงให้ฆ่าตนเอง คือจูงใจให้ผู้อื่นคิดฆ่าตนเอง
- ต้องมิใช่การทำให้ผู้อื่นตายโดยอาศัยผู้เป็นเครื่องมือ

2. ผู้ที่ได้รับการช่วยหรือยุยงเป็นเด็กอายุไม่เกิน 16 ปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือมีสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้

3. เป็นเหตุให้ผู้ได้รับการช่วยหรือยุยงนั้นฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง

- ผลของการช่วยหรือยุยง จึงต้องสัมพันธ์กับการกระทำ

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะช่วยหรือยุยง ฯลฯ
- รู้ด้วยว่าผู้ที่ถูกช่วยเป็นบุคคลตามที่กฎหมายระบุไว้

1. เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้

- ชุมนมต่อสู้เป็นการทำร้ายกันระหว่างสองฝ่ายขึ้นไป
- ต้องเป็นการต่อสู้ มิใช่ฝ่ายหนึ่งทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่งแต่เพียงฝ่ายเดียว

2. ระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป

3. บุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ ถึงแก่ความตายโดยการกระทำในการชุมนุมต่อสู้

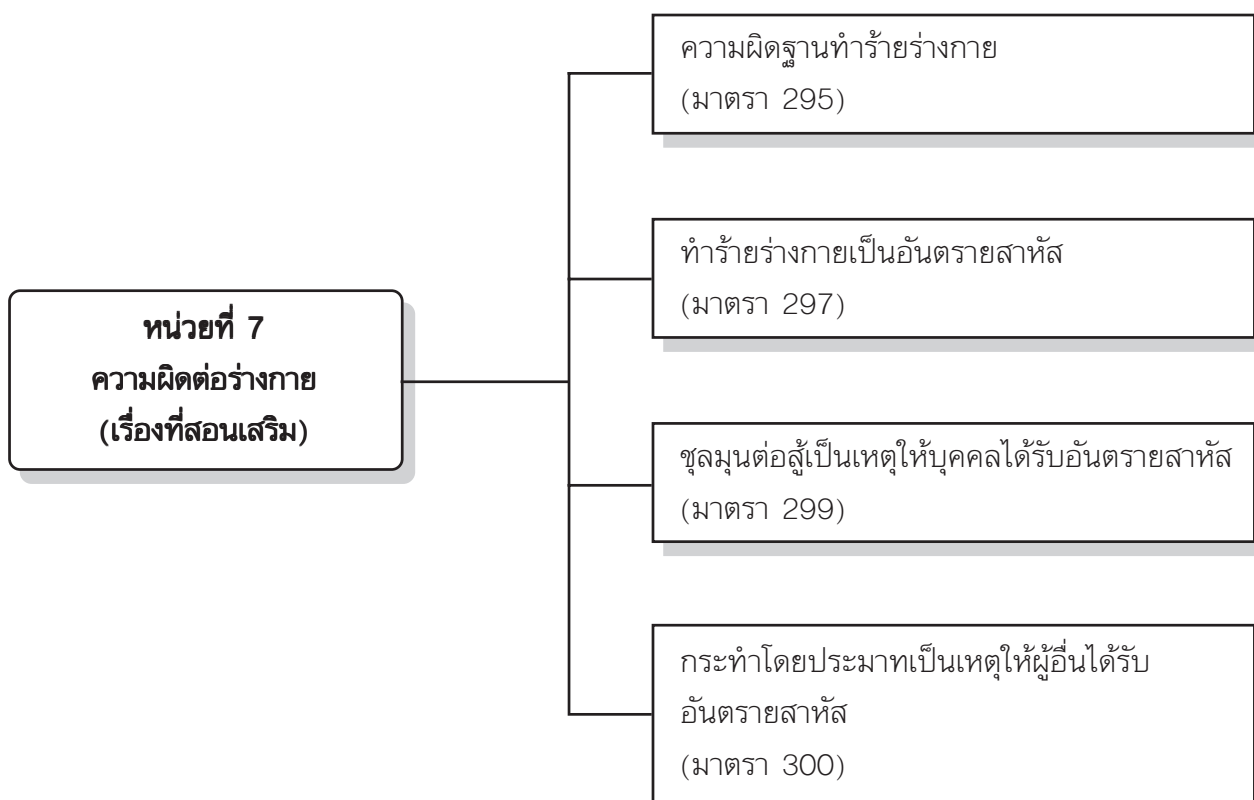
- ความตายเป็นผลจากการชุมนุมต่อสู้
- ถ้าชุมนุมต่อสู้จนมีคนตาย ผู้กระทำผิดไม่จำเป็นต้องร่วมชุมนุมต่อสู้มาแต่ต้น
- แม้เข้าร่วมภายหลังก็ผิด
- ถ้าพิสูจน์ได้ว่าใครเป็นคนฆ่า ผู้นั้นผิดมาตรา 288 อีกบท

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะเข้าชุมนุมต่อสู้
- ไม่ต้องมีเจตนาทำให้ผู้ใดตายโดยเฉพาะ

5. เหตุยกเว้นโทษ

- ผู้เข้าร่วมชุมนุมต่อสู้แสดงได้ว่า กระทำเพื่อห้ามการชุมนุมต่อสู้
- ผู้เข้าร่วมชุมนุมต่อสู้แสดงได้ว่า กระทำเพื่อป้องกันโดยชอบ

1. ทำร้าย

- ทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ
- รวมถึงการงดเว้นการที่จำต้องกระทำเพื่อป้องกันผลตามมาตรา 59 วรรคท้ายด้วย
- ไม่จำกัดวิธี เช่น ชก ต่อย เตะ ยูให้สุนัขกัด บอกข่าวร้ายให้ตกใจ ฯลฯ

2. ผู้อื่น

- ต้องมีสภาพบุคคล

3. จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น

- ผลของการทำร้ายต้องสัมพันธ์กับการกระทำ
 - (1) พฤติการณ์แห่งการกระทำรุนแรงหรือไม่
 - (2) บาดแผลมากน้อยเพียงไร
- อันตรายแก่กาย แนวคำพิพากษาศาลฎีกา ดังต่อไปนี้
 - (1) แผลแตกโลหิตไหล โดยปกติถือว่าเป็นอันตรายแก่กาย
 - (2) แผลโลหิตซึมจะเป็นอันตรายแก่กายหรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะของบาดแผล
 - (3) แผลหนังถลอกไม่ถือว่าเป็นอันตรายแก่กาย
 - (4) แผลบวม ฟกช้ำ จะเป็นอันตรายหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของบาดแผล
 - (5) กระเทือนอวัยวะภายใน ฟันโยก หัก ตามปกติถือว่าเป็นอันตรายแก่กาย
- อันตรายแก่จิตใจ
 - (1) ไม่ต้องถึงวิกลจริต แค่จิตใจผิดปกติ ฟันเพื่อน หวาดผวา หมดสติ ก็ถือว่าเป็นอันตรายแก่จิตใจแล้ว
 - (2) เพียงเกิดอารมณ์เจ็บใจ แค้นใจ ไม่ถือว่าเป็นอันตรายแก่จิตใจถ้าไม่เป็นอันตรายแก่กาย หรือจิตใจ อาจเป็นความผิดตามมาตรา 391

4. เจตนา

- ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำร้ายผู้อื่น
- รู้ว่าสิ่งที่ตนทำร้ายเป็นผู้อื่น
- หากไม่รู้ อาจจะมีความผิดตามมาตรา 390 ในกรณีกระทำโดยประมาท

ไต่ทศน์ # 1.69 ทำร้ายร่างกายเป็นอันตรายสาหัส (มาตรา 297)

1. บทจรรยาของมาตรา 295
2. อันตรายสาหัสซึ่งเป็นผลของการทำร้ายนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมชาติย่อมเกิดขึ้นได้ตามมาตรา 63
3. อันตรายสาหัส คือ
 - (1) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาดหรือเสียขาประสาท
 - (2) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
 - (3) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด อวัยวะอื่นใดต้องเป็นอวัยวะสำคัญด้วย
 - (4) หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว
 - (5) แห้งลูก
 - (6) จิตพิการอย่างติดตัว
 - (7) ทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต
 - (8) ทุพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนา เกินกว่า 20 วัน หรือจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน

ไต่ทศน์ # 1.70 ชุลมุนต่อสู้เป็นเหตุให้บุคคลได้รับอันตรายสาหัส (มาตรา 299)

1. เข้าร่วมในการชุลมุนต่อสู้
2. ระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป
3. บุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่ ได้รับอันตรายสาหัส โดยการกระทำในการชุลมุนต่อสู้
4. เจตนา
5. เหตุยกเว้นโทษ ถ้าผู้เข้าร่วมชุลมุนต่อสู้แสดงได้ว่า
 - (1) ได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุลมุนต่อสู้
 - (2) ได้กระทำไปเพื่อป้องกันโดยชอบ

โสตทัศน # 1.71 กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส (มาตรา 300)

1. กระทำ

- ไม่จำกัดวิธี

2. เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส

3. ประมาท

- ไม่ประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลที่จะทำให้อื่นบาดเจ็บ
- ไม่ระมัดระวังในการกระทำตามวิสัยและพฤติการณ์

แนวตอบคำถามอรรถนัย

แนวตอบ ข้อ 1

ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 144) บัญญัติว่า “ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานใน...เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบ ด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ...”

ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 149) บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าจะ การนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ...”

จากข้อเท็จจริงตามปัญหา การที่นางมารีมารดาของเด็กหญิงแดงดีใจที่ ส.ต.ท.สมชาติ สืบสวนจนรู้ตัวคนร้าย คือ นายอาทิตย์ ที่กระทำความผิดฐานพรางผู้เยาว์ และกระทำอนาจารเด็กหญิงแดง นางนารีจึงไปที่สถานีตำรวจ และมอบเงินให้ ส.ต.ท.สมชาติ 5,000 บาท ถือว่านางนารีได้ให้ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานแล้ว แต่การให้ทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานนั้น ก็เพื่อให้ ส.ต.ท.สมชาติ ทำการจับกุมนายอาทิตย์มาดำเนินคดีโดยตรงไปตรงมา ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงมิใช่เป็นการให้ทรัพย์สินเพื่อให้เจ้าพนักงานกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ แต่เป็นการให้กระทำการอันชอบด้วยหน้าที่ ดังนั้น การกระทำของนางนารีจึงไม่ผิดกฎหมายแต่อย่างใด นางนารีไม่ต้องรับผิดทางอาญา

สำหรับ ส.ต.ท.สมชาติ นั้น การที่ ส.ต.ท.สมชาติ รับเงินที่นางนารีให้ ก็ถือว่า ส.ต.ท.สมชาติ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานรับทรัพย์สินสำหรับตนเองแล้ว ซึ่งเป็นการรับไว้โดยมิชอบ เพราะไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย กฏ ข้อบังคับ หรือระเบียบแบบแผนที่จะรับ แม้การรับไว้เพื่อกระทำการจับกุมนายอาทิตย์มาดำเนินคดีโดยตรงไปตรงมาไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการกระทำในตำแหน่งโดยชอบด้วยหน้าที่ก็ตาม ก็ถือว่ามีความผิดแล้ว เพราะความผิดฐานนี้เพียงเจ้าพนักงานรับทรัพย์สินไว้โดยมิชอบเพื่อกระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ก็ถือว่ามีความผิดแล้ว

ดังนั้น ส.ต.ท.สมชาติ จึงมีความผิดฐานเจ้าพนักงานรับสินบนตามหลักกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้น

แนวตอบข้อ 2

ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 259) บัญญัติว่า “ผู้ใดทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษ...”

จากข้อเท็จจริงตามปัญหา การที่นายเต๋าทะเลาะกับนางตีภรรยาด้วยความหึงหวง และใช้กำลังเตะต่อยทุบตีนางตีโดยไม่รู้ว่านางตีตั้งครรรภ์ได้ 7 เดือน เพราะเป็นท้องสาวท้องจิงเล็ก แสดงให้เห็นว่านายเต๋าไม่มีเจตนาทำให้นางตีแท้งลูก แต่การใช้กำลังประทุษร้ายของนายเต๋าทำให้นางตีได้รับบาดเจ็บมีบาดแผลถลอกตามร่างกาย ฟกช้ำดำเขียวไปทั้งตัว ต้องใช้เวลารักษาบาดแผล 20 วันจึงหายเป็นปกติ ถือว่านายเต๋าได้ทำร้ายร่างกายนางตีซึ่งเป็นผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายของนางตีแล้ว ส่วนทารกที่คลอดออกมาก่อนกำหนดและมีชีวิตอยู่ได้ 5 นาที ก็ถึงแก่ความตายเพราะบอบช้ำจากการที่ถูกนายเต๋าทูบตีนั้น นายเต๋าไม่ต้องรับผิด เพราะขณะที่นายเต๋าทูบตีนั้น ทารกยังไม่มีสภาพบุคคล

ดังนั้น นายเต๋าจึงต้องรับผิดทางอาญาฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นตามหลักกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้น

แนวตอบข้อ 3

ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 288) บัญญัติว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่นต้องระวางโทษ...”

จากข้อเท็จจริงตามปัญหา การที่นางอนนภริยาใหม่ของนายหนักพ่อหม้ายลูกติด เห็นนายหนักเล่นหยอกล้อกับเด็กชายอันบุตรชายอายุ 10 ปี ซึ่งเกิดจากภริยาเก่าก็เกิดอิจฉาและประสงค์จะให้เด็กชายอันถึงแก่ความตาย กรณีดังกล่าวจะเห็นว่านางอนนมีเจตนาฆ่าเด็กชายอันแล้ว และเมื่อนางอนนตรงไปหยิบยาฆ่าแมลงรินใส่ถ้วยนำมาให้เด็กชายอันกิน โดยบอกว่าเป็นยาบำรุงกำลังกินเสร็จแล้วจะหายจากโรค ก็ถือว่านางอนนได้ลงมือฆ่าเด็กชายอันแล้ว เพราะการกระทำของนางอนนใกล้เคียงต่อผลแล้ว เด็กชายอันหลงเชื่อว่าเป็นยาบำรุงกำลังจึงยกถ้วยขึ้นจะดื่ม แต่ขณะนั้นสุนัขที่เด็กชายอันเลี้ยงไว้ได้วิ่งเข้ามาชนทำให้ถ้วยแตกแตกเสียก่อน การกระทำของนางอนนจึงไม่บรรลุผล ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 80) บัญญัติว่า “ผู้ใดลงมือกระทำความผิด แต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด”

ดังนั้น เมื่อนางอนนได้ลงมือฆ่าเด็กชายอันแล้ว แต่เด็กชายอันไม่ถึงแก่ความตาย นางอนนจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่า ตามหลักกฎหมายดังกล่าวข้างต้น